

Дзвоник

№ 166

Журнал для українських дітей Румунії

Місячник Союзу Українців Румунії. 14 рік видання, лютий, 2021 рік

21 лютого - Міжнародний день рідної мови

Дзвоник (Clopotel)

№ 166, 2021 р.

Журнал для українських дітей Румунії.
Заснований у 2007 році.

ISSN 2501-2630
ISSN-L 2501-2630

Над *Дзвоником* працювали:

Головний редактор: Людмила Дорош

Редактор: -

Редколегія: Іван Ковач, Михайло Михайлюк,
Михайло Трайста, Марія Чубіка.

Адреса редакції:

м. Бухарест, вул. Раду Попеску, 15, с.1

тел.: 021-222-07-29; 021-222-07-37;

телефони/факси: 021-222-07-37

Друкарня:

«RCR Print»,

Бухарест, Румунія

Adresa redakției:

str. Radu Popescu 15, sect. 1

București, România.

Наша електронна адреса:

redactia.clopotel@gmail.com

Дзвоник пропонує:

- * казки й оповідання
- * вірші, загадки
- * дитячу енциклопедію
- * сторінку народознавства
- * пісеньки
- * сторінки-розмальовки
- * рухливі й дидактичні ігри
- * вироби своїми руками

Дзвоник завжди радо прислухається
до ваших пропозицій і друкуватиме
надіслані вами спроби!

На обкладинці робота Галини Назаренко (Україна),
Петриківський розпис

Увага! За достовірність надрукованих
матеріалів відповідають їх автори!

Марія ЯНОВСЬКА

Наша мова

Увібрала наша мова
Запах рідної землі,
Материнське щире слово,
Пісню в небі журавлів,
Спів трембіт, гірських потоків,
Гомін поля і лісів,
Синє небо, яснооке,
Дзвін пташиних голосів.
В рідній мові – мудрість слова,
В ній і сонце, і гроза,
І веселка кольорова,
Світла мамина сльоза.
Мов невичерпна криниця,
Щастя в ній і почуття,
Слово – ніжність, слово – криця,
Світ кохання і життя.

Дмитро ПАВЛИЧКО

Рідна мова

Спитай себе, дитино, хто ти є,
І в серці обізветься рідна мова;
І в голосі ясним ім'я твоє
Просяє, наче зірка світанкова.
З родинного гнізда, немов пташа,
Ти полетиш, де світу далечизна,
Та в рідній мові буде вся душа
І вся твоя дорога, вся Вітчизна.
У просторах, яким немає меж,
Не згубишся, як на вітрах полова.
Моря перелетиш і не впадеш,
Допоки буде в серці рідна мова.

Микола СИНГАЇВСЬКИЙ

Вся моя родина

Мати, мова, Батьківщина –
От і вся моя родина.
Батьківщина, мати, мова –
Три цілющих, вічних слова.
Батьківщина, мова, мати –
Нас повік не роз'єднати.

Щоб дати можливість українським дітям Румунії проявити свої знання української мови, свою майстерність у декламуванні віршів або читанні казок, «Літературна скарбничка» Союзу Українців Румунії запрошує дітей різного віку стати її гостями!

Результати вашої майстерності побачить уся українська громада Румунії, та й не тільки вона. Бажаючі взяти участь у «Літературній скарбничці» повинні написати нам про своє бажання (або в сторінці Facebook, або на адресу redactia.clopotel@gmail.com) та надіслати коротеньке відео з декламуванням однієї строфи вірша або читанням/розповіддю короткого уривка казки чи оповідання.

Якість читання і стане основним критерієм у відборі майбутніх гостей «Літературної скарбнички»!

Знімальна група завітає в оселю кожної обраної дитини й проведе зйомки нового випуску «Літературної скарбнички».

Успіхів усім!

«Літературна скарбничка» з нетерпінням чекає познайомитися з новими талановитими українськими дітьми!

Леся УКРАЇНКА

(25.02.1871р. - 01.08.1913р.)

150 років від дня народження

Літо краснее минуло...

Літо краснее минуло,
Сніг лежить на полі;
Діти з хати виглядають
В вікна... шкода волі!

Діти нудяться в хатині,
Нудять, нарікають:
«І нащо зима та люта? –
Все вони питають. –

Он все поле сніг завіяв,
Хоч не йди із хати!
У замкнуті дивись вікна,
Ніде й погуляти!

Сніг з морозом поморозив
Всі на полі квіти...
Деся зима та не скінчиться!» –
Нарікають діти.

Ждіте, ждіте, любі діти!
Літо знов прилине,
Прийде мила годинонька,
Як зима та згине;

І заквітне наше поле,
І зазеленіє, –
Знов його весна прекрасна
Квіточками вкриє.

Вишеньки

Поблискують черешеньки
В листі зелененькім,

Черешеньки ваблять очі
Діточкам маленьким:
Дівчаточко й хлоп'яточко
Під деревцем скачуть,
Простягають рученята
Та мало не плачуть.
Раді б вишню з'їсти,
Та високо лізти,
Ой, раді б зірвати,
Та годі дістати!
«Ой, вишеньки-черешеньки,
Червоні, спілі,
Чого ж бо ви так високо
Виросли на гіллі?»

Ілюстрація Зіновії Ясків

«Ой, того ми так високо
Виросли на гіллі, –
Якби зросли низесенько,
Чи то ж би доспіли?»

У маленькій хатинці, у тихім куточку

Уривок з поеми «Місячна легенда»

У маленькій хатинці, у тихім куточку
Мати спить і дитина маленька.
У віконце одчинене лунуть з садочку
Урочисті пісні соловейка.

Мати спить, над колискою сина
схилившись,
Певне, пісню малому співала,
А тепер, як приспала його, – утомившись,
Край його і сама задрімала.

Спить маленький; матусину руку
щільненько
Обняли рученята дрібнії;
Перед ним красні мрії снуються легенько,
Невиразні, але чарівнії.

І крізь сон йому чується спів соловйовий,
Тонкі пахощі квітів з садочку,
У віконце вривається легіт майовий.
Промінь місячний гра на видочку...

Вечірня година

Коханій мамі

Уже скотилось із неба сонце,
Заглянув місяць в моє віконце.
Вже засвітилися у небі зорі,
Уже заснуло, заснуло й горе.
Вийду в садочок та погуляю,
При місяченьку та й заспіваю.
Як же тут гарно, як же тут тихо,
В таку годину забудеш лихо!
Кругом садочки, біленькі хати,
І соловейка в гаю чувати.
Ой, чи так красно в якій країні,
Як тут, на нашій рідній Волині!

Ілюстрація Зіновії Ясків

Ніч обгорнула біленькі хати,
Немов маленьких діточок мати,
Вітрець весняний тихенько дише,
Немов діток тих до сну колише.

Пісня

Уривок

Чи є кращі між квітками
Та над веснянії?
Чи є в житті кращі літа
Та над молодії?

Не всихайте, пишні квіти,
Цвітій хоч до літа!
Пождіть, літа, доля прийде,
Не тікайте з світа!

Двічі на рік пишні квіти
Та не процвітають;
В житті літа найкращії
Двічі не бувають.

Людмила ДОРОШ

Таємниця Лютого

Жила собі на світі синичка. Синичка, як і всі інші: невеличка, жвава, щебетуча, із жовтою грудинкою та пухнастим пір'ячком. Як і всі синички, вона дуже любила сало, яке взимку діти підвішували на гілочки дерев.

Одного ранку вилетіла синичка з теплого гніздечка й полетіла в садок, де зовсім нещодавно діти саме підвісили великий шматок свіжого сала. А там уже стільки пташок! Усі вони позліталися до пташиної їдальні, клюють зернятка з годівнички, подзьобують сало, щебетуть-розмовляють між собою. Підлетіла й синичка до них і давай клювати. Та враз подув дуже сильний вітер, наша синичка ледь втрималася на гілці, аби не впасти. А через те, що вона була доброї вдачі, то й на різні неприємності та негаразди завжди дивилася веселими очима. Вона розсміялася:

– Ой, хто ж це так бавиться зі мною?

– Бавиться? Ти думаєш, що я, місяць Лютий, хочу бавитися з якоюсь там синицею?! – і дмухнув ще сильніше й цього разу добре скуйовдив синичці пір'ячко.

– Так от ти хто, – засміялася синичка, – то, може, побавимося, порозважаємося, щоб трішки тебе розвеселити?

– Ніяких розваг! Я ж місяць Лютий – найзліший, найхолодніший, найстрашніший місяць! Дарма, що я найменший син матінки Зими та батька Року! – відповів він пихато. – Як надму я щокі, як подму – то всі люди й звірі починають ховатися від мене, ось так!

Синичка, яка все це уважно слухала, розсміялася знову:

– Взимку, як взимку, – завжди холодно. А про тебе я нічого поганого не чула. Знаю, що грудень сковує матінку землю, роблячи грудки, січень січе усім в очі снігом та вітром, мов мечем, а от у лютому... стається щось дивне...

– Ти про що? – захвилювався місяць Лютий. А наша синичка, дарма, що була маленькою, зате у спритності та кмітливості вона могла будь із ким позмагатися.

– А те, що за тобою приходить син Весни – Березень, з яким ти дуже добрий друг! Ви ж як нерозлийвода. Уявляю, що твої батьки не дуже схвалюють твою дружбу з ним, а особливо твоя матінка Зима. Адже Березень – син Весни, а це значить, що пануванню Зимі настає кінець. І ти зовсім не злий. Ти ще й обхитрив свою матір, адже володієш землею лише 28 днів, а не тридцять чи трицять один, як твої старші брати. Бо насправді ти добрий, тобі шкода всіх, хто потерпає від холоду й морозу. Доказом моїх слів можуть бути й проліски та підсніжники, які починають з'являтися наприкінці твого панування на землі.

– Якщо ти здогадалася, то й інші зможуть збагнути мою таємницю... Мене покарають, а час мого перебування на землі віддадуть січню... Я ж стану лише згадкою в історії... – затремтів голос Лютого.

– Або ні! – весело щебетала й далі синичка. – Я ж умію тримати таємниці, – підморгнула вона Лютому, – а ми з тобою можемо стати добрими друзями, навіть якщо ти «лютий».

На це вони обидва розсміялися і відтоді подружилися. Як не вірите – подивіться в календар! Ви побачите, що він усе ще там, і що в нього й цього року 28 днів!

●●● Славетні українці ●●●

Микола Бенардос

Сьогодні вже нікого не здивуєш мистецтвом електрозварювального з'єднання металів, простіше кажучи – електрозварюванням. Але ще півтора століття тому цей украй важливий спосіб кріплення металоконструкцій здавався недосяжним. Лише в 1881 році світ дізнався, що таїнство зварювання металів розкрито. І це чудо створене руками Миколи Миколайовича Бенардоса.

Микола Миколайович Бенардос народився 8 липня 1842 року в маєтку свого батька – у селі Бенардосівка, розташованого в Херсонській губернії, у сім'ї з багатими військовими традиціями. Основною професією чоловіків його роду була військова служба.

Своє дитинство Микола Бенардос провів у батьківському маєтку. Військова кар'єра хлопчика не приваблювала, зате з юних років Коля виявляв великий потяг до різноманітних ремесел і цілі дні проводив у невеликих батьківських майстернях.

У 1862 році, отримавши за звичаями тих років домашню освіту й не маючи хисту до військової служби, двадцятирічний Микола, за наполяганням батька, вступив на медичний факультет Київського університету. Його перший винахід – зубна пломба – припадає на студентські роки. Пломба була зі срібла.

Незважаючи на успіхи Бенардоса у вивченні наук, у 1866 році він залишив свій університет і перевівся до Петровської землеробської і лісової академії в Москві, обравши напрям сільськогосподарських наук. У 1869 році, відучившись лише три роки, Микола вирішив повністю присвятити себе улюбленій справі – конструюванню нових речей. Оселитися вирішив у селі Лух. На лісовій ділянці, яка перейшла до нього від матері, Микола Миколайович збудував чудову садибу, що отримала назву «Привільне». При садибі був зручний і просторий двоповерховий будинок, кузня, оранжерея, фруктовий сад, а також відмінно обладнані деревообробні, механічні та слюсарні майстерні. Саме тут Бенардос наступні кілька років розробляв і створював свої винаходи.

У перші роки життя в маєтку серед винаходів Миколи Миколайовича переважали транспортні та сільськогосподарські засоби: жнивна машина, модернізовані плуги й сівалки, пароплавні колеса та багато іншого.

У 1873 році Бенардос винайшов унікальний пароплав на ковзанах, здатний долати мілини й річкові перекати, а також обходити по суші млинові греблі та інші перешкоди. Споруджуючи свій пароплав, винахідник був змушений поєднувати великі металеві деталі.

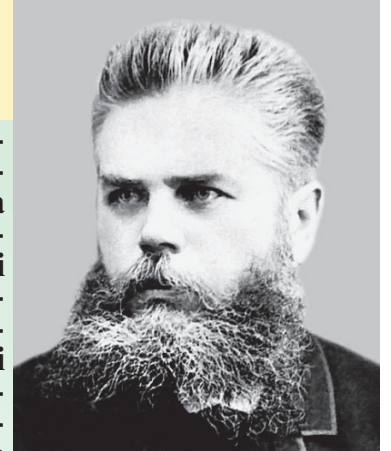
У той час це робилося ковальським зварюванням. Але в майстернях Бенардоса не було великих нагрівальних печей. Тому він спершу застосував електричну дугу для розігріву до пластичного стану краю сталевих листів, які потім зварювалися ударами молота. Таке ковальське зварювання з нагріванням кромки металу за допомогою дуги дало можливість винахіднику виготовити великі сталеві конструкції у власних майстернях. Незабаром Бенардос помітив, що іноді, після тривалого впливу дуги, кромка металу оплавляється, рідкий метал двох кромки зливається в загальний шов і, застигаючи, утворює монолітне з'єднання навіть без наступного проковування. Так було винайдено електрозварювання.

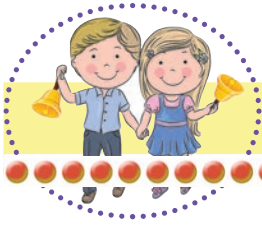
У 1881 році М. Бенардос продемонстрував новий спосіб з'єднання металів у Парижі, де застосував дугове зварювання для виготовлення акумуляторів. Лише в грудні 1886 року, через 6 років після відкриття, Миколі Бенардосу був виданий привілей під номером 11982 на «Спосіб роз'єднання і з'єднання металів дією електричного струму» строком на десять років.

Фінансувати підприємство з виконання зварювальних робіт погодився інженер Ольшевський. Протягом 1885-1887 років спосіб електродугового зварювання й устаткування для його здійснення, а також деякі типи зварених з'єднань, були запатентовані в усіх промислово розвинених країнах. Усі закордонні патенти були видані на ім'я Бенардоса й Ольшевського.

Широке застосування винаходу не принесло Бенардосу багатства. Багато його винаходів пройшли ніким не поміченими на Батьківщині, але були привласнені та використані на Заході.

Помер Микола Бенардос 21 вересня 1905 у місті Фастів Київської губернії.

Румунські класики - дітям

Барбу ШТЕФЕНЕСКУ ДЕЛАВРАНЧА

Дідусь

З акації долинає злива пахощів. Дідусь сидить на призьбі. Думас. Про що він думає? Ні про що. Рахує падаючі квіти. Дивиться в глибину саду. Чухає голову. І знову рахує квіти, які струсив вітерець. Його сиве кучеряве волосся схоже на суцвіття білих квітів; брови, вуса, борода... на них сніжило багато нелегких років.

Тільки дідусеві очі залишилися такими, як колись: добрими та ласкавами.

– Хто грюкнув ворітьми? Я думав, що розгулявся вітер... о, дідусеві коники!

Хлопчик і дівчинка, рум'яні та повнощокі, поцілували руки татуся-дідуса.

– Татусю-дідусю, – запитала дівчинка, – а чому птахи літають?

– Бо вони мають крила, – відповів старий, милуючись нею.

– А що, у качок немає крил? Вони чому не літають?

– Літають, – сказав хлопець, – але низько.

Старий обняв однією рукою дівчинку, а іншою – хлопчика.

– Ой, багатирі ж ви дідусеві!

І посміхнувся з-під вус, задивившись на них із такою любов'ю, що його очі засяяли світлом та благословенням.

– Дідусю, а журавлі куди летять, коли відлітають?

– У країну журавлів.

– У країну журавлів?

– Так.

– А ластівки куди летять, коли відлітають?

– У країну ластівок.

– У країну ластівок?

– Так...

– Татусю-дідусю, я хочу, щобі мені вирости крила і щоб я полетів високо-високо, аж у небесну височінь, – сказав хлопець, розгладжуючи дідусеву бороду.

– Якщо у тебе виростуть крила, – сказала дівчинка, – спіймай мені вівсянку і щигля.

– Так, хм... хм, а мені?

Дівчинка засмутилась.

Старий погладив її і сказав хлопчикові:

– Добре, злови й собі, злови і їй теж.

– Тобі двоє – і мені двоє... так, татусю-дідусю?

– Звичайно, тобі двоє, йому двоє, а мені одного.

– Ти теж хочеш, дідусю? – запитав із гордістю хлопчик.

– Чому б ні? Мені щигля.

Які ж вони щасливі!

Хлопчик осідлав одне коліно, а дівчина – друге. Дідусь грається з ними. Діти плещуть у долоні. Дідусь співає їм «Гей, козаче, козаченьку, що шукаєш ти вночі у повітці»...

У воротах з'являється худорлява жінка з двома дійницями води. Діти перестали сміятися, а дідусь – співати. Це їхня мати та його дочка. Побачивши його, вона почала:

– Ой, батьку, знов ти їх балуєш... вони тобі на голову вилізуть...

Дід піднімає руку вгору, склавши пальці, як благословляючий священник, і протяжно каже:

– Нехай діти приходять до мене!

– Добре, тату, добре... але ти знаєш... ох, вже ці діти!

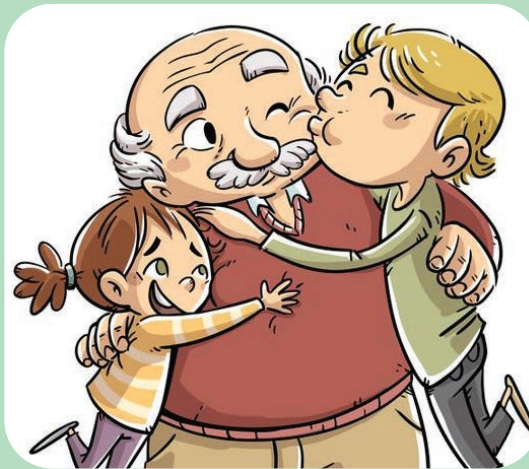
Жінка заходить у хату.

– Хай же мають талан та здоров'я, – прошепотів старий, ніби докоряючи когось, і поцілував у маківку й одного, і другого.

І знову почалися сміх, ігри та пісні.

Втомився дід. Перестав гратися. Діти почали його гладити.

Слово за словом, діти заволоділи щоками діда.

– Ця частина моя.

– А ця – моя!

– Цей вус мій.

– А цей – мій!

З бородою вони заплуталися. Дід помилив їх, сказавши:

– Навпіл.

І діти розділили бороду, досить швидко, бо старий прижмурих очі.

– Половину мені.

– І половину – мені.

І після того, як вони поділилися по-братньому, почали хвалитися.

Хлопець:

– Мій вус довший.

Дівчинка:

– Ні, мій довший!

І хлопець почав тягнути за один вус, а дівчина – за другий, щоб то його, а то її був довшим.

У діда виступили сльози, але він промовчав. Щоб примирити їх, він сказав:

– Вони обидва однакові.

– І мій, і її!

– І мій, і його!

Коли діло дійшло до щік, сварка загострилася ще більше.

– Моя частина гарніша.

– Ні, моя, бо вона біліша!

Дідусь усміхнувся.

– Ні, моя, бо вона тепліша!

– Ні, моя, бо вона солодша!

– Ні, моя, бо вона не така, як твоя!

– Ні, моя, бо має зеленіше око!

– Ні, моя, бо має ще зеленіше око!

Дідусь ледь утримував сміх.

– Ні, моя!

– Ні, моя!

І хлопець, розсердившись, дав ляпаса по дівчиному боці. Дівчинка заридала, зістрибнула з дідусевого коліна, кинулась і дала ляпаса по хлопцевому боці. Зі сльозами на очах хлопчик поцілував свій бік, а дівчинка, зітхаючи, поцілувала свій.

Їхня мати з'явилася у дверях і різко запитала:

– Що це таке, невгамовні чортенята?!

Дідусеві щоки були червоними й теплими. І, щасливо посміхаючись, він відповів своїй доньці:

– Нехай діти приходять до мене!

Переклад з рум. – Міхаела Гербіл та

Людмила Дорош

Генадій РАВЕНСЬКИЙ

Абетка в скоромовках

Т т

Тітка-ткаля
Тканину ткала,
Тільки тонкої
Тканини не мала.

У у

Удав у лісі удавав,
Що колись в Раю бував,
Яблуко Адаму дав,
З Євою приятелював.

Фіолетовий фломастер
Скрізь усе пофарбував:
Фізкультурника у формі,
Світлофор і телеграф.

Х х

Хитромудрий хлопець в хаті
Заховав халву в шухляді.
Халву в хаті не ховай –
Усіх халвою пригощай.

Аделя ГРИГОРУК

Як зайчик і білочка стали друзями

В одному лісі на високому дереві у дуплі жила білочка. А внизу під деревом ріс густий-прегустий кущ, у якому зайчик збудував собі хатку.

Білочка зранку вставала, чепурилася і починала готувати сніданок. Вона чистила горішки, лушила насіння, а шкаралупу і порожні шишки кидала вниз – просто на зайчикову хатку.

Зайчикові це не подобалося. Він навіть сердився і не раз зауважував білочці, що так робити не годиться.

Але та лише сміялася у відповідь і казала:

– Нічого страшного, позамітаєш.

А що залишалося робити зайчикові? Брати березового віника і прибирати своє обійстя. Інколи вухань думав перебраться кудись в інше місце, але ніяк не міг залишити свою оселю, такою вона була рідною. Та й до поля з капустою звідси рукою подати.

Так і жили: білочка смітила, зайчик прибирав. Розмовляли вони рідко, хіба що віталися вранці та ввечері.

Якоїсь ночі зайчикові не спалося. Він вийшов на подвір'я, сів на лавочку і задивився на небо. Воно покрито хмарами і неприятно насупилося.

І тут зайчик почув, як шелеснула гілка. Дивно, подумалось йому, вітру начебто немає. Шелестіння повторилось. Зайчик пильніше приглянувся і побачив, як уверх по стовбуру все ближче і ближче до білоччиної хатки підкрадається куниця.

Зайчик злякався і завмер.

– Але що буде з білочкою? – подумав він у наступну мить. – Треба її рятувати!

Він ухопив березового віника, яким щоранку підмітав своє подвір'я, і шпурнув його в куницю.

Віник не досягнув хижачку, проте з гучним тріском ударився об стовбур.

– Білочко, білочко, тікай! – закричав зайчик.

– Куниця близько!

Шум розбудив білочку, і вона виглянула у віконечко.

Куниця була просто перед нею. Вона вишкірила хижі зуби і прошипіла:

– Не втечеш, ні, не втечеш-ш-ш...

Білочка відсахнулася від вікна, а куниця вже ломилася у двері.

Ось вони затріщали і розчинилися. Куниця увірвалася всередину.

Білочка тим часом стрімко вистрибнула із вікна.

– Сюди, сюди! – загукав зайчик.

Білочка блискавично плигнула на гілку, потім на другу, ближчу до землі.

Куниця, не знайшовши білочки в хаті, й собі вистрибнула надвір і кинулася наздоганяти білочку.

– Білочко, до мене! – закричав зайчик і відчинив двері своєї хатки.

Одним стрибком білочка опустилася на землю, і вони разом із зайчиком зачинилися в його домівці.

Куниця сердито загрокала у двері, але вони були міцні та й засув також був змайстрований надійно.

Упіймавши облизня, куниця подалася геть. А зайчик і білочка, отямившись від переляку, вийшли на ганок.

– Дякую тобі, зайчику! Ти справжній друг, – мовила білочка. – Пробач мені, будь ласка, що я вела себе нечемно і викидала сміття на твоє подвір'я.

– Ну що ти, білочко, я на тебе зовсім не серджусь, – відповів зайчик.

Відтоді вони стали друзями і щодня ходили одне до одного в гості. Зайчик частував білочку солодкою морквою і хрусткою капустою, а вона його – горіховими тістечками і малиновим чаєм.

Михайло Гафія ТРАЙСТА

Неймовірні пригоди Панаса Гусопаса

частина III

13. Як Панаса Гусопаса Гук повів до Хати зложних мерців

І ось так в Березівському монастирі знову здоровкання, добрийденькання, славйсусухристування, цілування, чоломкання, обнімання, бо така вже то наша християнська православна віра – любити ближнього свого, наче самого себе, а тим паче ворогів!

Панас нагодував і напоїв усіх, а далі попрощався з ними. Угорець Міклош виявив своє бажання залишитись в монастирі, бо «мав ангелський голос і міг співати в крилосі», – похвалив його отець Микита. Отримавши благословення, Панас вирушив другого дня після обіду в дорогу, шукати опришків, бо якщо Міклош вибрав чернецький шлях, то йому більш подобався опришківський.

Правда, він міг би кинути перо під ноги і опинитися серед опришківської ватаги, але він хотів побути трохи на самоті, погмоніти сам із собою, як це робив у дитинстві, коли гуси випасав, бо так приємно, як із собою, ні з ким не поготориш.

Іде собі Панас, гуторить, розмовляє, балакає, думає, роздумує, міркує, але скільки ж то можна отак... сам із собою?.. Далі пісеньку замуликав:

*Жили у бабусі два веселих гусі:
Один – сірий, другий – білий,
Два веселих гусі!
Один – сірий, другий – білий,
Два веселих гусі!*

Ну, Панас Гусопас – він же випасав гусей і був над ними паном. Не міг же він співати про овець, якщо ніколи не вівчарив.

*– Мили гусі лапки десь біля канавки,
Один – сірий, другий – білий,
Десь біля канавки!
Один – сірий, другий – білий,
Десь біля канавки!*

Співає Панас Гусопас, а на душі так весело, нібито надворі неділя. Але враз почув, наче хтось його гукає, але якось дивно, потихеньку:

– Панасе...

– Ов?! – відгукнувся Панас, але окрім нього та вітру – нікого в лісі, крізь який вела стежина до опришківських полонин. «Мабуть, причулось мені», – подумав Панас і знову пісеньку замуликав:

*Ой, кричить бабуся: – Ой, пропали гусі!
Один – сірий, другий – білий,
Гусі мої, гусі!
Один – сірий, другий – білий,
Гусі мої, гусі!*

– Панасе... – почулося знову, але то ніби хтось в його душі чи в думці гукав його.

– Ов?! – відгукнувся знову Панас.

– Ходи за мною... – мавив його голос.

– Чекай, так і піду за якимось там невидимим голосом, – розсердився Панас.

Але навіть не дав собі справи, що він уже не слідує стежиною, яка веде до опришківських гір, а прямує навпростець крізь гущу лісу.

*– Вийшли, вийшли гусі – кланялись бабусі!
Один – сірий, другий – білий,
Кланялись бабусі!
Один – сірий, другий – білий,
Кланялись бабусі!*

– Ходи, ходи, Панасе, ходи за мною, – гукає в його душі голос.

– Ага, піду... зачекай! – сердиться Панас, але в той час дає собі справу, що збився зі стежки.

– Треба повертатись назад! – наказав сам собі, але замість того, щоб повернутись назад, звернув ліворуч у напрямку Чортової Рипи, яку всі християнські душі обминали, як лихе місце.

– Тішиться бабуся, що знайшлися гусі,
Один – сірий, другий – білий,
Гусі їй, гусі!
Один – сірий, другий – білий,
Гусі їй, гусі!

– Ха-ха-ха!.. Ласкаво просимо! Ласкаво просимо! Ласкаво просимо!.. Ха-ха-ха!.. – почув Панас гострий тоненький голосочок.

– Що ж це за диво? Хто сміється? Нікого не вижу, – здивувався Панас.

– Ха-ха-ха!.. Це ж я сміюся. Ха-ха-ха!.. Ласкаво просимо! Ласкаво просимо! Ласкаво просимо!.. Ха-ха-ха!..

Панас тільки тоді побачив волохату маленьку тінь, схожу на постать людини, в якої світилися очі, наче два вогники серед темної ночі.

– Ага, тепер бачу, але хто ти такий? – запитав Панас Гусопас.

– Ха-ха-ха!.. Я ж Антипко! Ласкаво просимо! Ласкаво просимо! Ласкаво просимо!.. Ха-ха-ха!..

– Що за Антипко, я такого імені не чув, – здивувався Панас.

– Ха-ха-ха!.. Я Антипко Домовик – увесь ліс до мене звик! Ласкаво просимо! Ласкаво просимо! Ласкаво просимо!.. Ха-ха-ха!..

– А де твій дім, Антипко? – запитав веселий Панас, бо Антипко насправді виглядав кумедно, наспівуючи і стрибаючи на одній нозі.

– А ось він – мій дім! Ха-ха-ха!.. Ласкаво просимо! Ласкаво просимо! Ласкаво просимо!.. Ха-ха-ха!..

– А що це за дім, Антипко? – не переставав дивуватись Панас, бо й насправді за столітнім дубом побачив велику покрівлю старої-престарої хати.

– Це ж дім заложних мерців. Ха-ха-ха!..

Ласкаво просимо! Ласкаво просимо! Ласкаво просимо!.. Ха-ха-ха!..

– Ну, і як я сюди попався? – запитав самого себе Панас Гусопас.

– Тебе ж сюди привів Гук. Ха-ха-ха!.. Ласкаво просимо! Ласкаво просимо! Ласкаво просимо!.. Ха-ха-ха!..

– Ну, і де той Гук?

– Пішов гукати до інших людських душ. Ха-ха-ха!.. Ласкаво просимо! Ласкаво просимо! Ласкаво просимо!.. Ха-ха-ха!..

– Навіщо, який йому толк із того? – здивувався Панас.

– Щоб їх запросити на мертвецьку вечерю. Ха-ха-ха!.. Ласкаво просимо! Ласкаво просимо! Ласкаво просимо!.. Ха-ха-ха!..

«Нічого, нічого, – подумав Панас, – провчу я того Гука, як людей із дороги збивати».

– Не провчиш, не провчиш, не провчиш. Ха-ха-ха!.. Ха-ха-ха!.. – підстрибував на одній нозі Антипко.

– А ти що, навіть думки людські вмієш читати?

– Ха-ха-ха!.. Я вмію все! Ласкаво просимо! Ласкаво просимо! Ласкаво просимо!.. Ха-ха-ха!..

– Ну, і що буде на тій мертвецькій вечері?

– Ха-ха-ха!.. Ти маєш відкупитись, якщо ні – тебе з'їдять! Ха-ха-ха!..

– Хто мене з'їсть, невже ти із твоїм Гуком?

– Ха-ха-ха!.. Тебе з'їдять заложні мерці. Ласкаво просимо! Ласкаво просимо! Ласкаво просимо!.. Ха-ха-ха!..

– То ще побачимо, хто кого... – посміхнувся Панас, згадавши, як він перелякав увесь двір Пана Івана Колопана, погрожуючи, що з'їсть усіх.

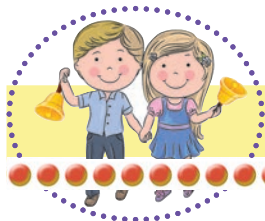
– Ха-ха-ха!.. Тебе з'їдять!.. Тебе з'їдять!.. Тебе з'їдять!.. Ха-ха-ха!.. – підстрибував Антипко.

– Ну, ну! – погрозив йому пальцем Панас і сів під дубом, бо до мертвецької вечері, здавалось, було ще досить часу, а в ногах віри немає.

Антипко попідстрибував, скільки попідстрибував, а далі, стомившись, присів і стомлений заснув.

(Далі буде)

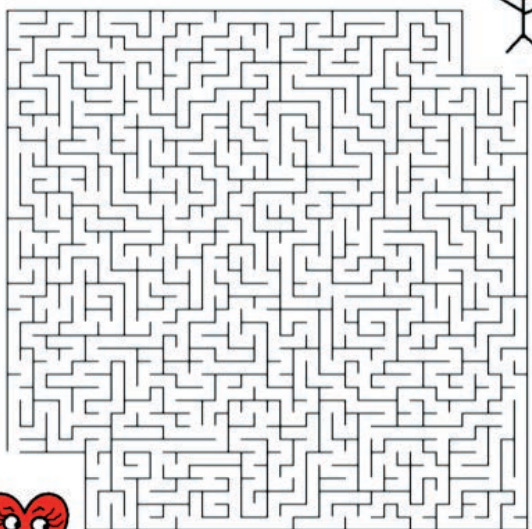

Вивчаємо англійську

1. Допоможи Містеру Сердечку відшукати свою подружку.

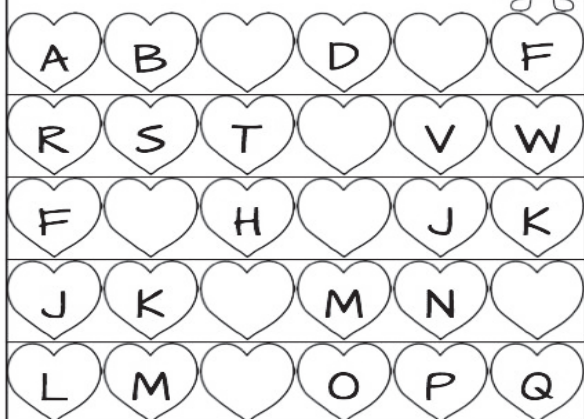
Happy Valentine's Day

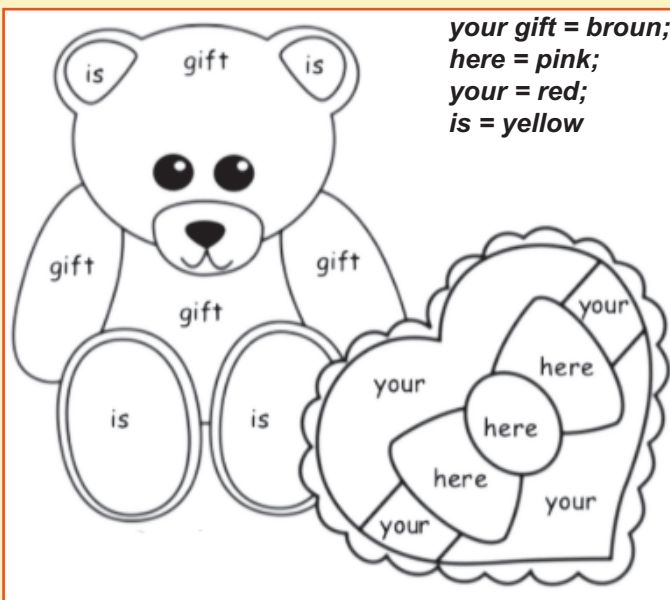
Help Mr. Heart get to his sweetheart.

2. Впиши пропущені літери в порожні сердечка.

Missing Letters

3. Розфарбуй малюнок за вказівками та склади речення з цими словами.

4. Прочитай оповідання «Valentine's Day Party» та дай відповіді на запитання. Чи святкуєш ти День Святого Валентина? Якщо так, то як саме?

Valentine's Day Party

We are going to have a Valentine's Day party at school today. First, we will pass out our Valentine's Day cards. Then we will play Valentine bingo, and eat cupcakes. We are going to have a good time at our party!

Where are we going to have a Valentine's Day party?

What will we do first?

What will we eat?

Підготувала Ірина Савіна

? Відгадай ?

Аж тріщить мороз, лютує,
Сніжна віхола танцює.
А ставок у лід закутий.
Це зимовий місяць...

(иитонл)

Рано-вранці увесь світ
Вбрався в білий оксамит.
А як вітер нападе –
Оксамит цей пропаде.

(иіні)

Коли усі квіти зів'яли,
На чорну землю ми упали –
Накрили килимом пухнастим,
А ще мереживом сріблястим.
Милуйтесь нами, любі діти,
Адже не гірші ми за квіти.

(ијнијнџ)

Не рубас, не мурує,
А без рук мости будує.
Хоч не має олівця,
А малює без кінця.

(мороз)

Зроби своїми руками Валентинка

Цей чоловічок-сердечко – нескладна й мила поробка, яку дітям буде легко виготовити навіть без сторонньої допомоги.

Для виготовлення цього чоловічка-сердечка вам будуть потрібні: червоний цупкий папір (або інший колір на ваш вибір); білий папір; рухливі очі; чорний маркер; ножиці; клей; дирокол фігурний у формі серця (необов'язково, можна вирізати й самому); шаблон серця.

Хід роботи.

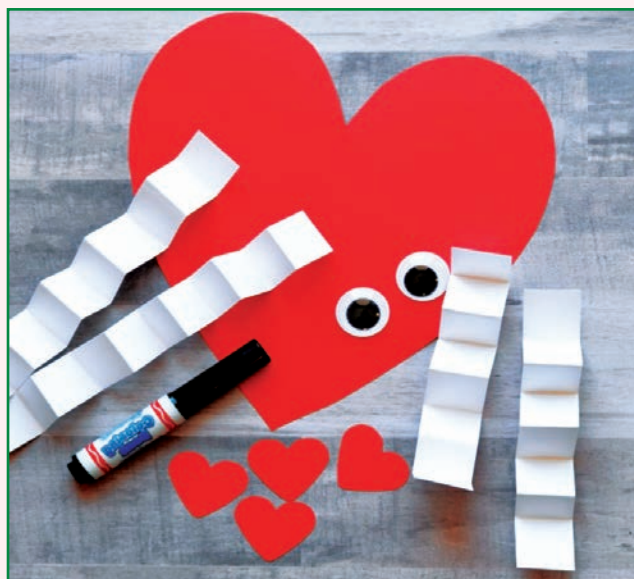
1. Спочатку підготуйте всі елементи для створення чоловічка: одне велике серце, чотири маленьких серця однакового розміру (які можна отримати з допомогою дироколу або вирізавши самостійно), чотири смужки білого паперу (2 довші для ніг і 2 коротші для рук).

2. Складіть білі смужки паперу, як гармошку. Приклейте дві ноги до нижньої частини великого серця, а дві руки – біля середини серця, як це показано на малюнку.

3. На кінцівки рук і ніг приклейте маленькі сердечка.

4. Зробіть обличчя для свого чоловічка-серця. Приклейте очі й намалюйте рот. Якщо у вас немає готових очей, ви можете намалювати їх або зробити очі з чогось іншого (білого паперу, горошинок, намистинок).

Мова у серці народу

Помірно

Слова й музика: Надія Красоткіна

Музична партитура з чотирма рядками нот. Ключові знаки: Cm, GMaj, Fm. Слова підписані під нотою.

На-че ю - на зо - ря сві - тан - ко - ва, ти лі -

са - ми, сте - па - ми і - деш, ук - ра - їн - ська ча - рів - на - я мо - во, ти у

сер - ці на - ро - ду жи - веш, ук - ра - їн - ська ча - рів - на - я мо - во, ти у

сер - ці на - ро - ду жи - веш.

Наче юна зоря світанкова,
Ти лісами, степами ідеш,
Українська чарівная мово,
Ти у серці народу живеш!

Мелодійна моя, промениста,
Як Земля, твій багатий словник.
Українська мово пречиста,
Ти ж у серці народу навек!

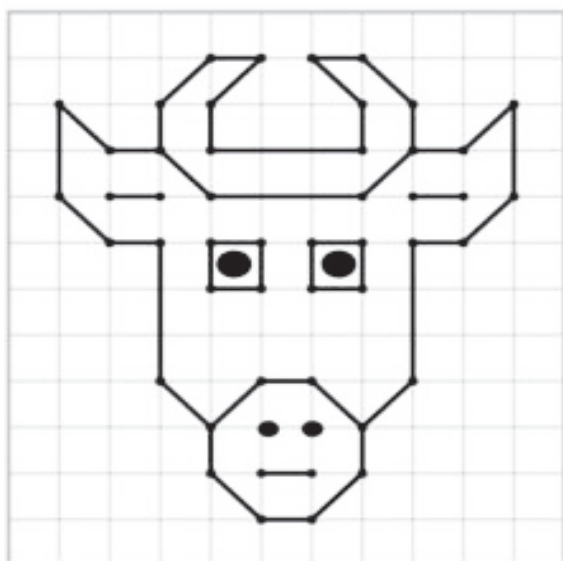
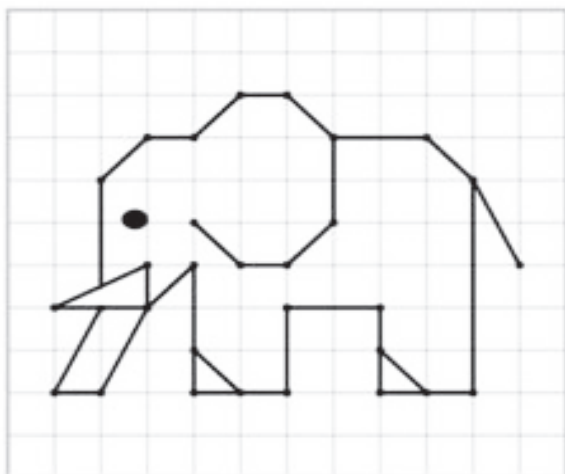
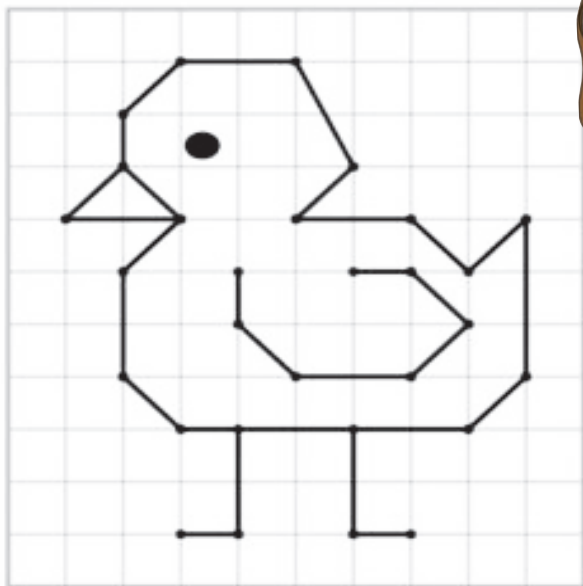
І, як промені сонця, чудова,
Ти у світі ніколи не вмреш,
Українська чарівная мово,
Ти у серці народу живеш!

Як із моря не висушить воду,
Не злічити джерел і струмків,

Рідна мова у серці народу
Буде жити навіки-віків!

Українська прабатьківська мово,
До зірок через терни ідеш.
Рідна мово моя пелюсткова,
Ти у серці народу живеш!

Зустріч людства з Богом і зими з весною

15 лютого християни східного обряду відзначають одне із 12-ти найголовніших церковних свят року – Стрітення Господнє. Слово «стрітення» у старослов'янській мові означає «зустріч» або «радість». Це лютневе свято отримало таку назву через те, що, по-перше, в релігійній традиції Стрітення – це символічний день, в який людство зустрічається зі своїм Спасителем. А згідно вірувань наших предків – це день зустрічі зими з весною. Таких днів зустрічі протилежних пір року нараховується три в році: 15 лютого на Стрітення, 9 березня на Сорок святих і 25 березня на Благовіщення (коли літо зовсім перемає зиму). Кажуть, що зима вирушає туди, де було літо, а літо – туди, де була зима. Зимувували літньою, сивоволосою, втомленою жінкою з палицею в руках. А літо – це молода, гарна, завітчана юнка. По дорозі вони зустрічаються та сперечаються між собою. Хто виграє у суперечці, той ще залишиться на цих землях господарювати. Якщо до вечора 15 лютого потеплішає, то виграє літо і скоро будуть потепління. Якщо ввечері стало холодніше, то зима ще зостанеться на деякий час. Зі Стрітенням Господнім пов'язана маса язичницьких обрядів та вірувань, які ми успадкували від прадідів. Серед них найбільше гадань на рахунок того, яким буде майбутній рік: прикмети на погоду і пов'язана з нею сільськогосподарська діяльність, ворожіння на долю тощо. В цей день радять прощати образи і проявляти до оточуючих максимальну увагу, розуміння і тепло. Слід утримуватися від лихослів'я, заздрості, сварок та скандалів. Також забороняється прибирати, вишивати, прати, працювати в городі. Винятками були тільки готування їжі, догляд за худобою й домашніми тваринами і клопоти на благо інших людей. Небезпечними вважали і всі дії з водою. А також не дозволяли вирушати в далеку дорогу, бо через мінливу погоду у цей період мандрівника могли спіткати різні неприємності. Ще одна цікава заборона – класти у цей день гроші на кухонний стіл. Вірили, що тоді удача від вас відцурається, а гроші буквально будуть витікати крізь пальці.

В цей день у церквах проходять святкові богослужіння, які не може пропустити ні один віруючий. Якщо не виходить відстояти службу повністю, слід зайти і хоча б поставити свічку та помолитися. Всім радилося обов'язково взяти з храму свічки, які на Стрітення завжди святять після освячення води. Про чудесні властивості освяченої води написано багато. Свічки ж, посвячені на Стрітення Господнє, також вважалися втіленням неабиякої магічної сили, використовувалися як сильні обереги, провідники надзвичайної захисної енергії. Їх називають «громичними» і користувалися ними в критичних і важливих ситуаціях цілий рік. Подекуди ці свічки за традицією запалювали ще в церкві і так і несли до оселі. Громичну свічку, якщо не принесли засвіченою додому, то запалювали відразу після приходу додому з церкви – «щоб повінь весняна не зашкодила посівам, а мороз, щоб дерева не побив». Протягом року їх зберігали в найсвятішому і найпочеснішому місці у хаті – на покуті. Такі свічки часто вплітали в дідухи на зимові свята. Та найчастіше люди використовували громичну свічку як лікувальний чи заспокійливий засіб, а також проти впливу лихих духів. Наші предки вірили, що громичні свічки здатні оберігати будинок від грому, бурі та смерчу, посіви – від граду та буйного вітру, а людину – від удару блискавки, пристріту й хвороб. Ці ж свічки давали в руки вмираючому при читанні одхідної молитви, щоб легше було душі перейти у другий світ. Їх запалювали і при виникненні ускладнень під час пологів – щоб допомогти породілі та дитяті. Дівчата-відданиці на тих свічках часто гадали – щоб «за полум'ям взнати з якої сторони сватаців чекати». Тією свічкою обкурювали хату та інші подвірні споруди, щоб оберігати себе й худобу від хвороб і нещастя. Так само робили і з возами та з іншим сільськогосподарським інвентарем, коли вирушали на першу оранку, щоб «всяка сівбиця рясними сходами проросла». Здається, що громична свічка помогала чи не в усіх життєвих ситуаціях. То, може, варто не відмовлятися від такого чарівного об'єкту і нам, чи не так?

Підготувала Ольга Сенишин

Пишаємося нашими дітьми!

Юстин Ботнарюк, 6 клас,
с. Негостина, Сучава

Вероніка Морошан, 3 клас,
с. Негостина, Сучава

Паул Кідеша, Габріел Рішчук, Олександр Козарюк, 4 клас,
с. Негостина, Сучава